

ОДЛУКЕ СУДА УДРУЖЕНОГ РАДА СРБИЈЕ

Надлежност суда удруженог рада

Радник је у предлогу за покретање поступка навео да је одлуком Дисциплинске комисије Радне заједнице Службе за вршење заједничких послова Скупштине општине, оглашен одговорним за учињене теже повреде радне обавезе и изречена му је мера престанка радног односа. Како повреде радних обавеза које су му стављене на терет није учинио, предложио је да суд поништи одлуку Дисциплинске комисије.

Основни суд удруженог рада у Врању је одлуком Ро. број 966/90 од 7. XI 1990. године усвојио захтев радника и поништио одлуку Дисциплинске комисије о изреченој дисциплинској мери престанка радног односа. Утврдио је да је против радника покренут дисциплински поступак због учествовања 1. II 1990. године у непријатељским демонстрацијама албанских националиста и сепаратиста. Након што је спровео доказни поступак, Основни суд је констатовао да у дисциплинском поступку, као и у поступку пред судом, није могло поуздано да се утврди да ли је радник учествовао одређеног дана у непријатељским демонстрацијама. Чињеница да је радник виђен на улици у време демонстрација не доказује да је учествовао у демонстрацијама.

Суд удруженог рада Србије је решењем Ро. број 319/91 од 14. II 1991. године укинуо одлуку Основног суда и утврдио да Основни суд удруженог рада није стварно надлежан да поступа по предлогу предлагача за поништај одлуке Дисциплинске комисије, те се списи предмета уступају Општинском суду у Прешеву као стварно и месно надлежном суду. У образложењу је навео да је коначни акт, којим је раднику изречена мера престанка радног односа, донео извршни орган Скупштине општине, те је сагласно члану 196. став 1. Закона о државној управи за решавање овог спорног односа надлежан редован суд, а не суд удруженог рада. Наиме, према члану 196. став 1. Закона о државној управи ("Службени гласник СР Србије" број 52/89), ако радник сматра да је коначним решењем и другим актом функционера који руководи органом управе, односно извршног органа, повређено његово право из радног односа, може поднети захтев за заштиту права редовном суду у року од 15 дана од дана пријема коначног решења.

(Одлука Основног суда удруженог рада у Врању Ро. бр. 966/90, од 7. XI 1990. године и решење Суда удруженог рада Србије Ро. бр. 319/91, од 14. II 1991. године)

Престанак радног односа заснованог на незаконит начин

Радник је у предлогу за покретање поступка навео да је по расписаном огласу примљен у радни однос на послове електротехничара, те да је одлука о избору постала коначна и правноснажна. Након девет месеци рада положио је приправнички испит 10. V 1990. године. Комисија за радне односе је донела одлуку да раднику престаје радни однос јер је исти засновао супротно законским прописима, пошто је огласом тражен један извршилац, а примљена су три извршиоца. Предложио је да суд поништи одлуку о престанку радног односа.

Основни суд удруженог рада у Титовом Ужицу, одлуком Ро. бр. 772/90, од 7.VIII 1990. године, усвојио је стављени захтев и поништио одлуку о престанку радног односа радника. Утврдио је да је огласом тражен један извршилац на пословима електротехничара – приправника, а да је донета одлука о избору три кандидата, који су се налазили на ранг-листи од првог до трећег места. Одлука о избору је постала коначна и правноснажна.

По ставу Основног суда коначна и правноснажна одлука о избору кандидата није могла бити поништена. Ово стога што је поништавањем такве одлуке комисија за радне односе у ствари опозвала избор, што је супротно члану 16. став 2. Закона о радним односима СР Србије.

Суд удруженог рада Србије је одлуком П Ро. бр. 3670/90, од 14.V 1991. године одбио жалбу Предузећа и потврдио одлуку Основног суда. У образложењу је навео да је првостепени суд правилно утврдио да је радник засновао радни однос на основу јавног конкурса, да је испуњавао услове огласа и да је одлука о његовом избору постала коначна и правноснажна. Суд је нашао да је без утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари навод жалбе да је радник незаконито засновао радни однос, јер су примљена три кандидата, иако је огласом тражен један. Ово стога што се избор већег броја кандидата од оног који је тражен огласом не може сматрати незаконитим у смислу члана 75. став 2. тачка 4. Закона о основним правима из радног односа. Наведена одредба може се применити уколико је радник приликом заснивања радног односа прећутао или дао неистините податке, значајне за извршавање послова ради којих је засновао радни однос, што у конкретној правној ствари није случај. Стога су се стекли услови да се жалба одбије, а одлука првостепеног суда потврди.

(Одлука Основног суда удруженог рада у Т. Ужицу Ро. 772/90, од 7.VIII 1990. године и Суда удруженог рада Србије Ро. 3670/90, од 14.V 1991. године)

Одлагање извршења дисциплинске мере престанка радног односа

Радница је у предлогу за покретање поступка навела да јој је одлуком Дисциплинске комисије изречена мера престанка радног односа због наводно учињене теже повреде радне обавезе из члана 2. став 1. тачка 37. Одлуке о привременом усклађивању Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности радника са Законом о удруженом раду. Предложила је да Суд побијану одлуку поништи као незакониту.

Основни суд удруженог рада у Чачку одлуком Ро. бр. 40/89, од 22. I 1990. године, ставом 1. изреке одлуке, одбио је захтев раднице за поништај одлуке Дисциплинске комисије о изреченој мери престанка радног односа. Ставом 1. изреке одлуке, Суд је одложио извршење изречене мере престанка радног односа за период од једне године, те обавезао Предузеће да радницу врати на рад и распореди на одговарајуће послове и радне задатке. У образложењу одлуке је наведено да је Суд утврдио да је радница учинила повреду радне обавезе која јој је стављена на терет, да је иста повреда предвиђена самоуправним општим актом као тежа повреда радне обавезе за коју се може изрећи мера престанка радног односа. Стога је неоснован захтев раднице за поништај одлуке Дисци-

плинске комисије. Међутим, Основни суд је, ценећи олакшавајуће и отежавајуће околности, утврдио да има места одлагању извршења изречене мере престанка радног односа за период од једне године. Ово стога што је реч о младој радници која је у радном односу четири године и до сада није дисциплински одговарала, да је вредност предмета које је присвојила – односно имала намеру да присвоји – релативно мала, да је слабог имовног стања и да је мајка малолетног детета.

Суд удруженог рада Србије је одлуком Ро. бр. 1804/90. од 10. маја 1990. године одбио жалбу раднице, а усвојио жалбу Предузећа. У образложењу је навео да је Основни суд правилно утврдио да је радница учинила повреду радне дужности која јој је стављена на терет, те да спорном одлуком нису повређена њена самоуправна права. Међутим, жалба предузећа на део одлуке којим је одложено извршење изречене мере престанка радног односа је основана. Ово стога, што за одлагање извршења дисциплинске мере не постоје законски услови у смислу члана 153. став 1, у вези с чланом 152. став 2. алинеја 2. Закона о удруженом раду, који је био на снази у време учињене повреде радне обавезе. У погледу незаконитог располагања друштвеним средствима, као што је у конкретној правној ствари случај, не може се у смислу наведених законских одредаба одлагати извршење изречене дисциплинске мере. Ово тим пре што је у време доношења одлуке Основног суда о одлагању извршења изречене дисциплинске мере, већ био на снази Закон о основним правима из радног односа, који не предвиђа могућност одлагања извршења дисциплинске мере.

(Одлука Основног суда удруженог рада у Чачку Ро. бр. 40/89, од 22. I 1990. године и Суда удруженог рада Србије Ро. бр. 1804/90, од 10. маја 1990. године)

Припремила Радмила Шаркић